

ଏହି କିସମ ସିଆର ୧୦୦୯ (ସାବିତ୍ରୀ)ର ଏକ ଉନ୍ନତ ରୂପ ଅଟେ । ଏଥିରେ ସବ-୧ ଜିନ୍ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଇ ଥିବାରୁ ଏହା ତଳି ଅବସ୍ଥାରେ ୧୫ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିଆପାଣି ସହ୍ୟ କରିବାରେ । ସିଆର ୧୦୦୯ ସବ-୧ ଏହାର ମୂଳ କିସମ ପରି ବିଳ' ଅବଧି (୧୫୫ ଦିନ), ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬.୦ ରୁ ୬.୫ ଟନ୍) ଏବଂ ଏହାର ପତ୍ରତିତା ରୋଗ, ମହିଷା ରୋଗ, ମାଟିଆଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ଓ ଧଳା ପିଠିଆ ପତ୍ରତିଆଁ ପୋକ ପ୍ରତି କେତେକାଂଶରେ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହା ସଙ୍କଟ ଅବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ୟ କିସମ ତୁଳନାରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧ ରୁ ୨ ଟନ୍ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ । ସିଆର ୧୦୦୯ ସବ-୧ ଚାଉଳର ଦାନା ଛୋଟ ଓ ମୋଟା ଏବଂ ଧାନରୁ ଅଧିକ ଚାଉଳ ମିଳିଥାଏ । ଅଧିକ ଆମାଇଲୋଜ୍ ଥିବା ସହିତ ନରମ ଅଠାଳିଆ ଗୁଣ ଥିବାରୁ ଇଡ୍ଲି କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଠିଆପାଣି ରହୁଥିବା ଓ ହଠାତ୍ ବନ୍ୟା ଆସୁଥିବା ଅଲିଞ୍ଚର ସିଆର ୧୦୦୯ ସବ-୧କୁ ସିଆର ୧୦୦୯ ବଦଳରେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ ।

କିପରି ଚାଷ କରାଯିବ ?

ଓଡ଼ିଶାର ଅଧିକାଂଶ କୃଷକ ସିଆର ୧୦୦୯ ସବ-୧ କିସମକୁ ରୁଆଧାନ ଭାବେ ଚାଷ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି । ପାଣି ଜମି ରହୁଥିବା ଅଲି\$ର ବୁଣାଧାନ ଭାବେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଭଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ମେ ରୁ ଜୁନ୍ ମାସରେ ବିହନ ବୁଣିବା ଉଚିତ୍ । ସମୟ, ପରିଶ୍ରମ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ କମାଇବା ପାଇଁ ଯାହିକ ରୋଇବା ପଦ୍ଧତିର ବେଶ୍ୱ ପ୍ରସାର ଘଟିଛି । ଲେଜର ଲେବଲର ସାହାଯ୍ୟରେ ବଡ଼ ଆକାରର ଜମିକ୍ ସମତ୍ରଲ କରାଗଲେ ଅଧିକ ଅମଳ ମିଳିପାରିବ ।

ବିହନ ବିଶୋଧନ:

ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଉତ୍ସରୁ ଉନ୍ନତ ମାନର ପ୍ରମାଣୀକୃତ ବିହନ କିଣନ୍ତୁ । ଗୋଟିଏ ରାତି ପାଇଁ ବିହନକୁ ପାଣିରେ ଭିଜାଇ ବିହନ ଉପଚାର କରାଯାଇପାରେ । ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ ଲବଣ ଦ୍ରବଣରେ ବିହନକୁ ବୁଡ଼ାଇବା ପରେ ଏହାକୁ ସଫା ପାଣିରେ ଧୋଇ ମଧ୍ୟ ବିହନ ଉପଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ଅଗାଡ଼ି ବା ଭାସୁଥିବା ଧାନକୁ ବାହାର କରି ପାଣି ନିଗାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ । ବିହନକୁ ଦିନେ ବା ଦୁଇ ଦିନ ଛାଇରେ ଶୁଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ରୋଗ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ଥିବା ଅଲିରେ ପ୍ରତି କିଲୋଗ୍ରାମ ବିହନ ସହିତ ୨ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ ମିଶାଇ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ତଳି ପ୍ରସ୍ତୁତି :

ରୋଇବା ପାଇଁ ଜୁନ୍ ମାସ ମଧ୍ୟ ଭାଗ ବା ଜୁଲାଇ ମାସ ପ୍ରାରୟରେ ତଳିପଟାଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ଯାହ୍ଦିକ ରୋପଣ ନିମନ୍ତେ ମସିଣା ତଳିପଟାଳି କରାଯିବା ଦରକାର । ଶୁଷ୍କ/ଆର୍ଦ୍ର ଉଚ୍ଚ ପଟାଳି ବା ମସିଣା ତଳିପଟାଳି ପାଇଁ ଉପଚାର ଏବଂ ବିଶୋଧନ ହୋଇଥିବା ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏକ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ରୋଇବା ପାଇଁ ୧୦୦୦ ବର୍ଗ ମିଟର ତଳି ପଟାଳିରେ ୪୦ କି.ଗ୍ରା. ଗଜା ହୋଇଥିବା ବିହନ ବୁଣାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତଳି ପଟାଳି ପ୍ରସ୍ତୁତି ବେଳେ ୧୦୦୦ ବର୍ଗ ମିଟର ପାଇଁ ୧୨୦୦ କି.ଗ୍ରା. ସଢ଼ା ଖତ ଓ ୨.୫ କି.ଗ୍ରା. ଜିଙ୍କ ସଲଫେଟ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର ।

ଜମି ପଞ୍ଚୃତି ଓ ରୋଇବା :

ପ୍ରଥମ ଥର ହଳ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଜେ÷ବିକ ଖତକୁ ସମାନ ଭାବେ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ସବୁଜ ସାର ଫସଲ ବା ଜେ÷ବିକ ଖତ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଯବକ୍ଷାର ସାର ପରିମାଣକୁ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ କମାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ । ରୋଇବାର ୨-୩ ସସ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମ ହଳ ବା ଗଭୀର ହଳ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସାରିଦେବା ଭଲ । ପ୍ରଥମ ଥର ହଳ କରିବାର ୭-୧୦ ଦିନ ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ହଳ କରିବା ଦରକାର । ଏହାର ୧୦ ଦିନ ପରେ ଏବା ରୋଇବାର ଦିନେ ପୂର୍ବରୁ କାଦୁଅ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଟ୍ରାକ୍ଟର ଚାଳିତ କେଜ୍ ହ୍ୱିଲରେ ଚାଷ କରାଗଲେ ମାଟି ଭିତରେ ଜଳର ପ୍ରବେଶକୁ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଥାଏ । ଫଳରେ ଜଳର ଆବଶ୍ୟକତା ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ କମି ଯାଇଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୨୦-୨୫ ଦିନର ତଳିକୁ ହାତରେ ବା ଯହ ସାହାଯ୍ୟରେ ରୁଆଯାଇପାରେ । କାଦୁଅ ଜମିରେ ୨୦ \mathbf{X} ୧୦ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ବୃଦା ପ୍ରତି ୨-୩ ଟି ଚଳି ରୁଆଯାଇଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା :

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷାନ ପକ୍ଷରୁ ସ୍ଥାନ ଭିଲି ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନାକୁ ପ୍ରୋସ୍।ହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ ନାମରେ ଏକ ସତନ୍ଦ୍ର ମୋବାଇଲ ଆପ୍ (http://webapps.irri.org/in/od/rcm/) ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ବିହନ କିସମ, ମୃିଲିର ଉର୍ବରତା ଓ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ଅମଳ ଆଧାରରେ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ସାର ପ୍ରୟୋଗରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ ଓ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ମୃିଲି ସାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେବେ ସାଧାରଣ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଥିଲେ, ସମସ ଫସଫରସ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦ କି.ଗ୍ରା.) ଓ ପଟାସକୁ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦ କି.ଗ୍ରା.) ଶେଷ ଓଡ଼ ହଳ ବେଳେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର । ଯବକ୍ଷାର ସାରକୁ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୨୦ କି.ଗ୍ରା.) ଚାରି ସମାନ କିସ୍ତିରେ; ରୋଇବାବେଳେ ଏବଂ ରୋଇବାର ୩, ୬ ଓ ୯ ସତ୍ଥାହ ପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଦରକାର । କିଆରୀରେ ପାଣି ଜମି ରହିଥିଲେ, ପାଣି ନିଗିଡ଼ି ଯିବାର ୫-୭ ଦିନ ପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଗଲେ ଗଛ ଶୀଘୁ ବଢିଥାଏ ।

IRRI

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି Website: <u>www.rkbodisha.in</u> , Email: <u>contact@rkbodisha.in</u>

ଅନାବନା ଘାସ ପରିଚାଳନା :

ବିହନ, ଚଳିପଟାଳି, ମଡ଼ା ଯାଉଥିବା ପାଣି ଏବଂ ଚାଷ ଉପକରଣକୁ ଘାସ ଓ ଘାସମଞ୍ଜି ମୁକ୍ତ କରିବା ଦରକାର । ଯଦିଓ ରୁଆଧାନ କିଆରୀରେ କାଦୁଅ କରିବା ଓ ରୋଇବାବେଳେ ଅନାବନା ଘାସ ମରି ଯାଇଥାଏ; ତଥାପି ପର୍ବୀ ସମୟରେ ଉଠୁଥିବା ଘାସକୁ ଦମନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ରୁଆଧାନ କିଆରୀରେ ୩-୫ ସେ.ମି. ପାଣି ରଖାଗଲେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଘାସ ଦମନ (କୋନୋ/ରୋଟାରି ଓ୍ୱିଡ଼ର ଚଳାଇ) ଘାସ ଦମନ କରିବା ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ରୋଇବାର ୨୦-୨୫ ଦିନ ପରେ ହାତରେ ବାଛି ଘାସ ଦମନ କରାଯାଇପାରେ । ବର୍ଷା ଋତୁରେ ବୃଷ୍ଟିପାତରେ ଅନିୟମିତତା ଯୋଗୁଁ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ ସୟବ ହେଉ ନଥିବାରୁ ଏହି ଉପାୟରେ ଘାସ ଦମନ କରିବା ବେଶ୍ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ, ଖରିଫ ଋତୁରେ ଆକାଶ ମେଘମୁକ୍ତ ଥିବାବେଳେ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ରୋଇବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ) ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ହାତରେ ଘାସ ବାଛିବା ଜନିତ ଶ୍ରମ ଲାଘବ ହୋଇଥାଏ ।

ଜଳ ପରିଚାଳନା :

ଧାନ ଫସଲରେ ଜଳ ଆବଶ୍ୟକତାର ସଙ୍କଟ ସମୟ ହେଉଛି; କ) ଥୋଡ଼ ହେବା, ଖ) ଗର୍ଭ ଅବସ୍ଥା, ଗ) କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ଏବଂ ଘ) ଫୁଲ ହେବା । ଅଣଜଳସେଚିତ ଅଲି ପାଇଁ ବୁଣାଧାନରେ ହିଡ଼ ଦେଇ ଜମିରେ ୫ ସେ.ମି. ପାଣି ରଖାଯିବା ଦରକାର । ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ଥିବା ଜମିରେ ଏକାନ୍ତର ଭାବେ ଜଳସେଚନ ଓ ଜମି ଶୁଖିଲା ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଫୁଲ ହେବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ କିଆରୀରେ ଠିଆପାଣି ରଖିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି (୨୦ ଦିନରୁ ଅଧିକ) ୨୫ ସେ.ମି.ରୁ ଅଧିକ ଠିଆପାଣି ରହୁଥିବା ଜମିରେ ଏହି କିସମ ଚାଷ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ରୋଗପୋକ ପରିଚାଳନା :

ସିଆର ୧୦୦୯ ସବ-୧ କିସମର କେତେକାଂଶରେ ପତ୍ରଚିତା ରୋଗ ଓ ମହିଷା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହାଛଡ଼ା ଏହି କିସମର ମଧ୍ୟ ମାଟିଆଗୁଞ୍ଜି ପୋକ ଓ ଧଳା ପିଠିଆ ପତ୍ରଡିଆଁ ପୋକ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି । ସଫାସୁତୁରା ଚାଷ, ରୋଗମୁକ୍ତ ବିହନ ବା ତଳି ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଅନୁମୋଦନ ପରିମାଣ ଠାରୁ ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ରୋଗପୋକ ହେବାର ଆଶଙ୍କା କମି ଯାଇଥାଏ । ସମନ୍ୱିତ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି ଅବଲ´ନ ଦ୍ୱାରା ରୋଗପୋକ ଦାଉରୁ ଫସଲକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରେ । ତେବେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ କୃଷକମାନେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ ।

ଅମଳ :

ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ କେଣ୍ଡା ଶୁଖି ନଡ଼ା ରଙ୍ଗର ହୋଇଗଲେ ଫସଲ ଅମଳ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୁଏ । ଯନ୍ତ ସାହାଯ୍ୟରେ ଫସଲ କାଟି ପେଡାଲ ଥ୍ରେସର ସାହାଯ୍ୟରେ ଅମଳ କଲେ କମ୍ ସମୟ ଓ କମ୍ ଶ୍ରମ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଅମଳ ହୋଇଥିବା ଶସ୍ୟକୁ ଖଳାରେ ବା ତାରପୋଲିନ୍ ଉପରେ ଶୁଖାଇ ଜଳୀୟ ଅଂଶକ୍ ୧୨% କୁ ଅଣାଯିବା ପରେ ସାଇତା ଯାଇଥାଏ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖକୁ : ଧାନ ଫସଲ ପଦ୍ଧତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

